

שמירה על הסביבה והטבע

בשעה שברא הקב"ה את אדם הראשון, נטלו והחזירו על כל אילוני גן עדן ואמר לו: **"ראה מעשי כמה נאים ומשובחין הן, וכל מה שבראתי – בשבילך בראתי. תן דעתך שלא תקלקל ותחריב את עולמי שאם קלקלת אין מי שיתקן אחריך"**

(מדרש רבה, קהלת, פרשה ז).

שמירה על הטבע הסביבה בישראל חיונית לבריאותנו, רווחתנו, ואיכות החיים חיינו כאן. השמירה על הטבע הישראלי, הינו עקרון יהודי, חברתי וכלכלי כאחד שיש לעובדו ולשמרו היום ולעתיד. לבני האדם ניתנה הארץ לעבדה- ולשמרה. עם פעילות הפיתוח המתחייבות, יש לערוך גם פעילויות לשמירה עליה.

תוכנית 100 הימים של מפלגת הציונות הדתית תוביל את מדינת ישראל למקום שטוב יותר לחיות בו, לאורך זמן, חיים איכותיים ובריאים יותר; תקדם חקיקה ועשייה שיעודדו פיתוח מתוך דיאלוג עם הציבור ושמירה על ערכי הטבע והסביבה שהתברכנו בהם ועלינו האחריות להבטיח את הישרדותם.

אנרגיה ירוקה

- ✓ קידום תכנית לאומית למיצוי הפוטנציאל של אנרגיה סולארית.
- ✓ קידום תכנית לאומית להתייעלות אנרגטית שתביא לצמצום בעשרות אחוזים להפחתת הדרישה לחשמל ולאמצעי אנרגיה אחרים. בכלל זאת קידום בניה ירוקה ומאופסת אנרגיה, שדרוג מכשירים צורכי אנרגיה ועוד.

איכות סביבה וי"ש

לאורך השנים ישנה אפלייה חמורה בנורמות הסביבתיות, בפיקוח הסביבתי ובחקיקה הסביבתית החלה על יישובי יו"ש. בשל כך מתקיימים מפגעים סביבתיים רבים, ללא יכולת ממשית לפקח ולאכוף נגדם.

- ✓ הקמת צוות בינמשרדי למשרד להגנת הסביבה, משרד המשפטים ומשרד הביטחון, שימפה בתוך חודשיים את כל צרכי התאמת החקיקה הסביבתית הנהוגה בישראל ליו"ש, ויכין תוכנית פעולה בנושא זה לפי סדרי עדיפויות. תוכנית זו תובא לאישור הממשלה בתוך 3 חודשים, ויוקצו תקנים למנהל האזרחי אשר יתאימו את צווי האלוף לחקיקה הרצויה, וכן יוקצו פקחים ייעודיים לנושא זה.

שיקום נחלים בישראל

נחלי ישראל שינו את פניהם ללא היכר. מערכות טבעיות, עשירות בחי וצומח, הפכו לחצר אחורית ולתעלות ניקוז. הזנחת הנחלים כיום, פוגעת לא רק בטבע ובסביבה אלא גם בבריאות ורווחת הציבור. החזרת החיים לנחלים – שיקום מקורות המים, שיפור איכות המים ושיקום הנחלים תעניק לציבור משאב טבע נוסף לפנאי ונופש הן בעיר והן בשטחים הפתוחים. על מנת לשקם את הנחלים ומקורות המים הטבעיים שלנו תוך התמודדות עם המגמות העתידיות, נדרשת שורה של צעדים:

- ✓ יישום החלטת הממשלה לשיקום זרימת המים בשבעה נחלים – עבור האדם והטבע עד שנת 2022, והרחבתה ל שבעה נחלים נוספים בהם זרימת המים תשוקם עד שנת 2025;
- ✓ קידום התכניות לחיבור מערכת המים הארצית לאגנים המנותקים, בכלל זה חיבור ישיר של מעלה אגן הכנרת (מקורות הירדן ועמק החולה) ועמק בית שאן; חיבור זה מחוייב כדי לשמור על החקלאות התיירות, הנחלים וההתיישבות באזור נחלי מקורות הירדן (הדן, הבניאס והחצבני), עמק החולה, הגולן, עמק בית שאן – והכנרת;
- ✓ תיקון חוק המים כך שיוכל לשיקום וניהול בר קיימא של משאבי המים הטבעיים, שיקום זרימת המים בנחלים והגברה של השקיפות ומעורבות הציבור בהליכי קבלת החלטות.

שימור מערכות אקולוגיות וקידום תכנית לאומית למגוון ביולוגי

ישראל מוגדרת כאחד האזורים החשובים ביותר בעולם מבחינת עושר המינים המתקיימים בה. מערכת אקולוגית בריאה ומגוון ביולוגי עשיר מהווים בסיס לקיום האדם – הם מספקים לנו חמצן ואויר נקי יותר, מים נקיים, מזון ותרופות. צמצום השטחים הפתוחים בישראל מובילים להכחדתם של מיני בעלי חיים וצמחים בישראל.

- פעולות נדרשות:
- ✓ אישור ותקצוב תכנית לאומית לשמירת המגוון הביולוגי, אותה התחייבה ישראל להכין לפני למעלה מ-10 שנים.
 - ✓ הגדלת הייצוג של בתי גידול ל-30% על ידי קידום של שמורות טבע וגנים בבתי גידול בתת ייצוג.
 - ✓ חקיקת החוק להגנה מפני פלישות ביולוגיות של מיני צמחים ובעלי חיים פולשים, וכן הפנייה משמעותית של תקציבים להתמודדות אתם.
 - ✓ קידום התיקונים לחוק להגנת חיות הבר, שיובילו למניעת הרעלות של חיות בר, וכן לאיסור של ציד ספורטיבי בישראל.
 - ✓ קידום תוכנית ממשלתית מתוקצבת למיגון בעלי כנף מהתחשמלויות והתנגשויות בעמודי חשמל. התוכנית תגובש בתוך חצי שנה, על ידי משרד האנרגיה, המשרד להגנת הסביבה, רשות הטבע והגנים, רשות החשמל, חברת החשמל והחברה להגנת הטבע, תתוקצב ותצא ליישום לאורך 5 שנים.

שמירת השטחים הפתוחים והיזוק ופיתוח הערים

ישראל היא אחת המדינות הצפופות ביותר בעולם המערבי.

- על מנת להבטיח את צרכי הדיור של האוכלוסייה ואיכות חיי התושבים, מחד, ובכדי לשמור על השטחים הפתוחים והחקלאיים שעוד נותרו, מאידך, נדרשים הצעדים הבאים:
- ✓ הגדלת התקצוב והיעדים להתחדשות עירונית כחלק מהצבתה כיעד לאומי השם דגש על הגדלת איכות החיים בעיר, חיזוק העירוניות, ייעול ניצול הקרקע וצמצום בנייה צמודת קרקע;
- ✓ קידום תוכניות טבע עירוני בכל ערי ישראל כך שתובטח נגישות לטבע זמין לכל תושב בישראל ויישמרו שטחי טבע חשובים גם בתוך הערים וסמוך אליהן.
- ✓ ביטול הוותמ"ל וחיזוק משמעותי של הועדות המחוזיות;

שיפור הנגישות של הציבור באמצעות מערך תחבורה ציבורית יעיל

על מנת לתת מענה לצורך ההולך וגובר של הציבור בנגישות ברמה גבוהה, ועם פיתוח שכונות מגורים חדשות רבות, נדרשת מהפכה בנייה הנוכחי של מערך התחבורה ובמשאבים המוקצים לנושא, ונדרשים הצעדים הבאים:

- ✓ הגדלת ההשקעה התקציבית של משרד התחבורה לטובת תחבורה ציבורית על חשבון תשתיות הרכב הפרטי. הפנייה של לפחות שני שלישי מתקציב משרד התחבורה לטובת קידום תחבורה ציבורית.
- ✓ אישור תכנית המתאר הארצית לתחבורה משולבת (תמ"א 42) אשר תכיל מדיניות תכנונית כוללת לקידום תחבורה ציבורית, ורכיבת אופניים.
- ✓ הקמת כבישים לתחבורה ציבורית ושיתופית.
- ✓ יישום כלים להגדלת מקדם הנסועה (מספר נוסעים ברכב פרטי), לרבות תמריצים כלכליים חיוביים למשתמשים ברכב משותף ותמריצים כלכליים שליליים לנוסעים בודדים, לרבות גמולים הניתנים על ידי מקומות תעסוקה.
- ✓ יצירת מערך תחב"צ יעיל מערי הפריפריה למרכז ובחזרה הגדלת תדירות הקווים הישירים, לצד התאמת כלי הרכב- טרנזיט/ מיניבוס/אוטובוס לקן, בהתאם לכמות הנוסעים המשתמשים בקו.
- ✓ הקמת חדר ניהול תחבורה לניהול מתקדם ומיטבי של התחבורה הציבורית.

טיפול בפסולת

מדינת ישראל סובלת מבעיית פסולת קשה. יש לקדם מדיניות לאומית לשמירת

- הסביבה ואכיפה על עבריינות השלכת פסולת. התוכנית תכלול את הרכיבים הבאים:
- ✓ הגברת פיקוח ואכיפה על עבריינות השלכת פסולת;
- ✓ אכיפה מוגברת בתחום פריקת פסולת גושית/פסולת בניין בשטחים פתוחים. שילוב ואיחוד כוחות בין משרדי ממשלה לבין כוחות הפועלים בשטח – משטרה, משטרה ירוקה, פקחי רט"ג, פקחים של הרשויות המקומיות והמועצות האזוריות.
- ✓ קידום מהלך ממשלתי, בשילוב החברה האזרחית, לניקוי הארץ מכלוך בהתבסס על חינוך, הסברה, תשתיות מתאימות ואכיפה.

חינוך סביבתי, טיילות חינוכית ומחקר בנושאי טבע וסביבה

אהבת הארץ מתחילה בחינוך ערכי המחובר לטבע, לסביבה ולהכרת הארץ. החינוך הסביבתי והטיילות החינוכיות מכשירים את הדור הבא של אזרחי ישראל ומשום כך חשוב להעצים את החינוך והמחקר בתחומי טבע וסביבה ולהפוך אותם לנחלת הכלל.

- פעולות נדרשות:
- ✓ הכשרת וליווי צוותי מורים לחינוך לקיימות תחול על כל בתי הספר בארץ, כחלק מתכניות משרד החינוך.
 - ✓ תכנים ופעילויות בנושא חינוך סביבתי, ישולבו בכל בתי הספר בארץ, כחלק מתכנית הלימודים הארצית.
 - ✓ הכשרת סטודנטים במוסדות להשכלה גבוהה לחינוך סביבתי.
 - ✓ בכל בתי הספר ייושמו תכניות חינוך המקדמות את אהבת הארץ ואת האחריות לשמירת הטבע הנוף והמורשת | באמצעות תכנית טיולים ערכית ורב יומית המהווה תהליך חינוכי מקיף ושלם.